

Ársskýrsla fulltrúa Upplýsingar í stjórnarnefnd landsaðgangs að rafrænum gagnasöfnum og tímaritum fyrir árið 2008.

Í desember árið 2006 gerði menntamálaráðuneytið þjónustusamning við Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn um framkvæmd samninganna um landsaðgang að rafrænum gagnasöfnum og tímaritum. Samkvæmt hinum nýja þjónustusamningi hefur landsbóka-vörður fimm manna stjórnarnefnd sér til ráðgjafar og eru hennar helstu hlutverk að taka þátt í stefnumótun og ákvarðanatöku um val á gagnasöfnum og tímaritum, að ákvarða kostnaðarskiptingu milli notendahópa, að gera fjárhagsáætlun ár hvert, sem og að taka þátt í og/eða fylgjast með samningagerð við birgja.

Stjórnarnefnd landsaðgangs hélt 10 stjórnarfundi á árinu 2008, auk þess að taka ásamt starfsfólki Lbs-Hbs þátt í aukafundum um greiðslulíkan og fjármögnun landssamninganna. Stjórnarnefndin er skipuð eftirfarandi fulltrúum: Önnu Torfadóttur, Guðrúnu Tryggvadóttur, Pálinu Héðinsdóttur, Sigurði Hafsteinsyni og Sólveigu Þorsteinsdóttur og starfar hún samkvæmt skipunarbréfi frá 8. júní 2007 til þriggja ára.

Kostnaður við áskriftir var 124.5 milljónir kr. á árinu; tæpar 27 milljónir fyrir gagnasöfn og tæpar 98 milljónir fyrir tímaritasöfnin. Árleg niðurgreiðsla af fjárlögum nemur 32.3 milljónum.

Greiðendur landsaðgangs voru ríflega 200 talsins og eru stærstu greiðendur sem fyrr háskóla-, heilbrigðis- og rannsóknabókasöfn.

Í landsaðgangi voru rúmlega 14.000 tímarit með fullum texta og um 6.000 með útdráttum greina, en töluverð skörun er á titlum í Ebsco Host, ProQuest og öðrum stöfnum. Notkun landsaðgangsins, sérstaklega hvað varðar fjölda sóttara greina, vex jafnt og þétt og reyndist 4.2% aukning á árinu 2008. Leitum fjölgar í Web of Science og Ebsco Host, en fækkar í ProQuest5000 svo að líklega eru notendur að einhverju leyti að færa sig þar á milli.

Fulltrúi birgja leggja alltaf talsvert uppúr því að koma til landsins og kynna sína vöru og á árinu 2008 komu tvær slíkar sendinefndir. Fulltrúi Oxford University Press (OUP) heimsótti landið 27. og 28. maí og kynnti Grove Art og Grove Music-gagnasöfnin auk annars efnis frá útgefandanum og fulltrúi frá ProQuest var á landinu þann 24. september og hélt kynningu í fyrirlestrarsal Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns.

Samningar við Britannica og Morgunblaðið framlengjast um ár í senn. Samningar um ProQuest5000 gildi til loka árs 2008, en um haustið var haft samband við fulltrúa þeirra vegna efnahagshrunsins og falls íslensku krónunnar. Ákveðið var að fresta samningum fram á mitt ár 2009, en fyrirtækið veitti opinn aðgang þangað til án þess að bóúið sé að greiða. Teknar verða upp viðræður um samninga er líður á árið. Samningar við Blackwell, Britannica, Elsevier, Karger, Oxford University Press (vegna Grove Art og Grove Music) Springer og Thomson (vegna Web of Science) gilda til ársloka 2009. Þegar er farið að ræða um þá möguleika sem eru á endurnýjun, en miklir erfiðleikar eru framundan vegna efnahagsástandsins og hins mikla falls íslensku krónunnar.

Landsbókavörður, fjármálastjóri Lbs-Hbs og fleiri starfsmenn safnsins hafa lagt mikla vinnu á síðustu mánuðum í það að ræða við menntamálaráðuneyti um framtíð landsaðgangsins. Mikill vilji er þar á bæ, sem og hjá vísinda- og tækniráði að styðja málefnið, en ekki er ennþá alveg vitað hversu mikil aukning getur orðið á framlagi á fjárlögum.

Núverandi starfsmaður landsaðgangs er Birgir Björnsson, en hann tók við af Sveini Ólafssyni um mitt ár 2008.

17. apríl, 2009

Pálína Héðinsdóttir (Að mestu byggt á Ársskýrslu landsaðgangs eftir Birgi Björnsson)